

Salt batega amb força

Per Narcís Presas

Sala de concerts La Mirona. Fotografia de Jordi Oset.

Els bioritmes culturals d'aquesta ciutat del Gironès funcionen amb més energia que mai. Mentre el focus mediàtic de Salt es concentra massa sovint en els conflictes socials que pateix el municipi, la ciutat mira endavant de la mà del teixit associatiu i d'una intensa activitat cultural, amb el **teatre** i la **música** com a protagonistes principals. Salt també és sinònim de cultura i de noves formes de gestió cultural.

Quan la gent parla de Salt la relaciona ràpidament amb la immigració, i quan els mitjans es refereixen a aquesta ciutat ho fan per relatar els conflictes socials que hi succeeixen. Certament Salt té un 42% de població novvinguda procedent d'un centenar de nacionalitats diferents, i tampoc és menys cert que les dificultats econòmiques i les diferències culturals provoquen tensions entre els veïns. Però els saltencs reivindiquen amb orgull les bondats del municipi, que no són poques, i una de les més destacades és el seu vigor cultural. Salt ha fet de la cultura la seva carta de presentació i ha esdevingut referència especialment en teatre i música. De tot això n'hem parlat amb els responsables dels dos màxims exponents culturals del municipi: en Salvador Sunyer, director del Festival Temporada Alta i d'El Canal Centre d'Arts Escèniques de Salt/Girona, i en Jordi Planagumà, director de la sala de concerts La Mirona.

La tradició cultural de Salt ve de lluny. Així ho explica en Salvador Sunyer, que es remunta fins els anys 70, quan bona part de les iniciatives culturals més interessants de Girona sorgien de Salt. Es refereix, entre d'altres, a La Pastera o El Talleret, referents culturals de l'època i que feien de Salt ja llavors un pol d'atracció cultural, o gent del món de la cultura com el llibreter Guillem Terribas, el professor Miquel Berga o el fotògraf Josep Maria Oliveras Puig, per citar alguns exemples, nascuts tots ells a Salt.

Un altre origen d'aquest vigor cultural a Salt el trobem en la voluntat del municipi de diferenciar-se de Girona i no quedar-se a l'ombra de la seva ciutat veïna. Independent de Girona des del 3 de març de 1983, Salt ha vist en la cultura una oportunitat per marcar perfil propi. "Neix com un contrapunt a Girona", argumenta en Jordi Planagumà, que veu en la cultura i en la capacitat de generar iniciatives culturals el signe d'identitat que feia falta a Salt i pel

qual han apostat els successius ajuntaments com a tret distintiu de Girona.

Salt té un volum d'activitat cultural molt més gran al que li correspondria a un municipi de les seves característiques demogràfiques. Això també comporta unes limitacions econòmiques que han obligat a inventar fórmules innovadores de gestió cultural. Així, el Teatre de Salt i La Mirona, de titularitat pública, estan gestionats per entitats privades. En l'àmbit del teatre, la recerca de fórmules imaginatives també ha portat a anar de la mà de Girona per constituir el potent Temporada Alta o de Perpinyà per impulsar l'Escena Catalana Transfronterera, un projecte pioner a nivell europeu de col·laboració entre dues ciutats pertanyents a diferents estats però amb una llengua comuna. "S'ha fet de la necessitat virtut", afirma en Salvador Sunyer, que assegura que Salt va un pas per endavant en les formes de gestionar, buscant fórmules modernes de col·laboració entre els àmbits públic i privat. Un altre tret distintiu tant del Teatre de Salt com de La Mirona és la voluntat de compaginar la cultura de primer nivell amb noms de prestigi nacional i internacional com Isabelle Huppert o Chuck Berry amb una feina de base amb les escoles i les associacions i entitats de la vil·la. Cedint el seu espai però també programant espectacles per a tots els gustos i pensats per a tots els públics. I en aquest sentit de posar a l'abast de tothom la cultura i els mitjans per accedir-hi trobem la tercera gran pota de la Salt cultural: la Factoria Cultural Coma-Cros, una antiga fàbrica tèxtil rehabilitada i reconvertida ara per a usos culturals.

Per tot, Salt reivindica ser alguna cosa més que les problemàtiques que apareixen als mitjans. "Salt no és només el problema. És capdavantera en moltes coses", afirma en Jordi Planagumà, que destaca tota la feina que s'està fent en l'àmbit de la cultura. "El focus d'atenció se centra en els conflictes, però almenys en determinades èpoques de l'any es concentra cap a aquestes activitats", afegeix. Parla del Temporada Alta o del Black Music Festival, "coses que fetes a Barcelona tindrien més reconeixement però que tenen el punt de dir: ho fem a Salt i funcional". Els artistes internacionals que vénen a Salt, confessa en Jordi, sovint se sorprenen d'actuar en un municipi tan petit com Salt, que han de situar al mapa amb Barcelona com a referència.

En Salvador Sunyer es mostra esperançat sobre el futur del municipi: "el cas de Salt no té res a veure amb els casos de les banlieues franceses" i reivindica, en aquest sentit,

la força cultural i el teixit associatiu del municipi, un ciment i una vitalitat que no tenien les barriades dels afores de París. Sunyer fa un pas més i pronostica que si les coses es fan ben fetes en un parell o tres d'anys "Salt ha de ser el lloc de moda de Girona".

TEATRE D'ALT NIVELL

El binomi format per Salt i Girona és la segona plaça en importància de teatre de Catalunya, després, és clar, de Barcelona. Aquest estatus privilegiat no podria entendre's sense el Festival Temporada Alta, que cada tardor porta a les comarques gironines els millors espectacles de teatre, música i dansa de la cartellera catalana, estatal i fins i tot internacional. El 2010 es va celebrar la 19a edició del festival amb rècord de públic inclòs. Segueix creixent tot i la crisi la qual cosa fa ser força optimistes als seus responsables que en tot cas no s'estan de braços creuats i continuen treballant per consolidar el Temporada Alta com un dels festivals escènics més importants d'Europa i fer realitat el somni d'esdevenir durant la tardor la capital escènica de l'Europa mediterrània.

El Temporada Alta, nascut fa vint anys a partir del Talleret de Salt i de Bitò Produccions i que té a Salvador Sunyer com a autèntica ànima mater, vol no només continuar sent un excel·lent aparador on hi passen les millors obres de cada inici de temporada sinó un impulsor de la creació escènica catalana, i donar visibilitat als creadors catalans en l'escena internacional.

Precisament, un altre producte de la factoria de Salvador Sunyer és El Canal Centre d'Arts Escèniques Salt/Girona, un emergent centre de producció teatral que potencia la fórmula de les coproduccions especialment amb altres teatres públics per tirar endavant espectacles de primer nivell. El Canal treballa conjuntament amb el Temporada Alta tot i que exhibeix més enllà de Girona i Salt. Enguany, en el seu quart any de vida, ha coproduït onze espectacles. És un centre públic que ja ha treballat amb alguns dels millors directors del país com Mario Gas, Àlex Rigola, Lluís Pasqual, Joan Ollé i Carles Santos però que també aposta per directors joves, directors de categoria internacional i d'altres de locals de Girona i Salt. Transversal, en definitiva. De moment encara no té seu pròpia però ja han començat les obres per instal·lar-se a la Factoria Cultural Coma Cros, a on hi tindrà espais d'assaig, un sala d'exhibició modulable, magatzems i oficines. Les obres per la seu del Canal hauran estat possibles gràcies a les

Passat i futur van de la mà a Salt de l'antiga fàbrica tèxtil Coma-Cros. Després d'una rehabilitació es destinarà a equipament cultural, i es convertirà en la Factoria Cultural Coma-Cros.

Cartell de l'Escena Catalana Transfronterera, que pretén establir una programació compartida, entre Salt i Perpinyà, en l'àmbit del teatre, la música i la dansa.

ajudes de la Unió Europea en el marc del projecte de l'Escena Catalana Transfronterera.

L'objectiu d'aquest projecte és sumar sinergies entre els dos costats de la frontera i establir una programació compartida en l'àmbit del teatre, la música i la dansa, per crear una Euroregió de les arts escèniques amb una oferta i públic conjunts i promoure la coproducció entre companyies de tots dos indrets. Salt i Perpinyà estan separats per només 80 quilòmetres, comparteixen una mateixa llengua i tenen necessitats i projectes semblants de manera que van decidir sumar esforços en el marc d'aquesta pionera Escena Catalana Transfronterera.

El Teatre de Salt no viu d'esquena, però, a la realitat social del municipi i també aten a les necessitats i interessos dels col·lectius de nous i joves. Així, el concert de la cantant maliana Oumou Sangaré va resultar tot un esdeveniment per la comunitat d'aquest país resident a Salt.

LA CASA DE LA MÚSICA

La música a Salt és més jove que el teatre, però ha començat amb molta força. La Mirona és una sala de concerts de música en viu i en directe, pionera a nivell català en la seva concepció. Enguany està d'aniversari ja que aquest 2011 compleix la seva primera dècada de vida i ho celebrarà amb una edició especial del Black Music Festival, la joia de la seva corona. La Mirona programa una mitjana d'entre 110 i 120 concerts a l'any, amb una gran varietat d'estils. "Som una sala de referència, i no podem especialitzar-nos en un sol estil. Hi cap de tot. No hi ha molts llocs de música en directe i hem de donar cabuda a tothom", explica en Jordi Planagumà, director de La Mirona. La seva voluntat és ser transversal i oferir l'espai de La Mirona tant a artistes consagrats amb renom internacional, com artistes d'èxit a nivell nacional fins a grups nous de les comarques gironines. D'entre la llarga llista d'artistes i grups de prestigi que han actuat a Salt al llarg d'aquests últims deu anys en

Jordi destaca Bill Wyman, baixista dels Stones a qui va anar a buscar personalment a l'estació de trens de Girona, els Tower of Power, Chuck Berry o els Spin Doctors, que en comptades ocasions creuen l'Atlàntic per oferir un concert.

La Mirona forma part de la Xarxa de cases de música popular de Catalunya, conjuntament amb el Clap de Mataró, la Salamandra de L'Hospitalet i les cases de la música de Terrassa i Manresa. Música de qualitat i ambient alternatiu són els seus trets distintius. Té dues sales, la gran amb una capacitat màxima de 2.000 persones., i també compta amb un espai per a concerts a l'aire lliure. En acabar les actuacions, La Mirona es transforma en La Bombolla, un bar musical a preus populars i sense entrada de pagament, que està cada vegada més de moda entre el jove de la zona. Però La Mirona no són només concerts. També organitzen cursos, tallers, cicles de cinema i tot d'activitats relacionades amb la música.

Com dèiem abans, el Black Music Festival és la joia de la corona de La Mirona. Arriba a la seva desena edició amb un programa especial de sis setmanes per commemorar l'efemèride i amb Morcheeba i la recentment premiada amb un Grammy Esperanza Spalding com a caps de cartell. Va néixer sense pretensions com el primer festival de Blues de Salt, però amb el pas dels anys no ha parat de créixer i recollir nous estils, tots sota el paraigües de la música negra: el soul, el funk, r&b, etc. Com sempre barreja noms consagrats amb grups locals, amplia la mirada més enllà de la música arribant al cinema i l'art i estén el seu radi d'actuació a Girona i a d'altres poblacions de les comarques gironines. Tant la música negra com La Mirona gaudeixen de molta bona salut i el Black Music Festival serà un bon moment per comprovar-ho.

EL POTENCIAL CULTURAL DE L'ANTIGA COMA-CROS

Passat i futur van de la mà a Salt de l'antiga

Coma-Cros. És un espai emblemàtic pels saltencs ja que gairebé totes les famílies de Salt i rodalies tenen algun membre que ha treballat a l'antiga fàbrica tèxtil de la Coma-Cros. Es tracta d'un imponent complex industrial de gran valor històric i arquitectònic que l'any 1998 va passar a mans municipals i que des de llavors s'ha anat rehabilitant i adaptant per destinar-la a usos culturals i posar-la al servei de les nombroses associacions del municipi. L'antiga fàbrica ha esdevingut avui dia un equipament cultural amb un enorme potencial, i encara amb molt de recorregut per endavant. Per començar acull una gran biblioteca, el nou Museu de l'Aigua, les instal·lacions de l'Escola de Realització Audiovisual i Multimèdia de la UdG, la seu a les comarques gironines de la UOC i està previst que s'hi instal·li també la UNED. També hi ha un hotel d'entitats a la Nau Ateneu, sales polivalents per fer-hi activitats fonamentalment de caràcter cultural, sales de música, sales per a tallers i un auditori amb capacitat per a 450 persones. Estan encara en procés de construcció un viver d'empreses de l'àmbit cultural i la futura seu del Canal Centre d'Arts Escèniques, i nous usos que puguin aparèixer en el futur.

L'antiga Coma-Cros o el que és el mateix, la nova Factoria Cultural Coma-Cros, està destinada a esdevenir un nucli de vitalitat i de creació cultural. La rehabilitació encara està lluny d'estar enllestida de manera que conviuen estructures del passat i construccions més modernes. Fem un recorregut en companyia del tinent d'alcalde Joan Boada per cada racó de la Factoria. Pel final deixa el tresor més ben guardat de la fàbrica: les golfes de la nau Kropotkin, un espai precios d'arquitectura industrial, que roman a l'espera de conèixer l'afortunat que s'hi acabarà instal·lant.

Salt batega amb força i té ingredients per convertir-se en un important clúster cultural. Salt també és sinònim de cultura. ■